

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

טז.

עין משפט
נר מצוה

קב א מ"י פ"ו מהל'
למס' הלכה עו
מוש"ע י"ד ק"י ר"י ספ"ק
מ"ה:
קב ב מ"י ע"ו ע"ע ע"ס
ספ"ק מ:

רבינו הנגאל

גמלים או ארכובין כ"י עד
ובלבו שלא יאז ב"ן נמל
לגמל כמלאו גמל כ"י
הדמין הכא נמי כמלאו
נכנס [ויצאן]. ת"ש
נמצאת אומר ג' מדות
במחיצות כל שהוא
פחות מ"ג צריך שלא יהא
בין זה לזה שלשה שלא
יודק הגדי בבת ראש לכל
שהוא שלשה ומשלשה
ועד ארבעה צריך שלא
יהא בין זה לזה כמלאו
שלא יהא פרוץ כעמוד.
ואם הפרוץ מרובה
על העמוד אף כנגד
העמוד אסור. כל שהוא
מארבעה ולמעלה עד
עשרה צריך שלא יהא
בין זה לזה כמלאו שלא
יהא פרוץ כעמוד ואם היה
הפרוץ כעמוד כנגד עמוד
מותר. כנגד פרוץ אסור.
ואם היה עמוד מרובה על
הפרוץ אף כנגד עמוד
אסור. הפרוץ נמי מותר.
נפרצה יותר מעשר אסור.
היה לו קנים מדקדקין
רעשה להן פאה למעלה
אפילו ביותר מותר. קתני
מיוא רישא כל שהוא
שלשה ומ"ג ועד ארבעה
צריך שלא יהא בין זה לזה
כמלאו. פ"י צריך שלא
יהא (כמלאו) [פרוץ]
כעמוד קשיא לרב פפא.
הדין כמלאו (כמלאו)
נכנס ויוצא שהוא יותר
כמטע ואמרין הכי נמי
מסתברא דמלאו יתר
הוא כמטע מדקתני ואם
היה פרוץ מרובה על
העמוד. פרוץ מרובה על
העמוד הוא דאסור הא
כעמוד מותר ואמרין
רישא קשיא לרב הונא
בריה דרב יהושע סיפא
קשיא לרב פפא ושניין
להו ופשוטה היא.
ואמרין בשלמא לרב
פפא מוקים לה לרישא
כל שהוא פחות משלשה
צריך שלא יהא בין זה לזה
שלשה ואם היה העמוד
פחות משלשה והפרוץ
שלשה אסור שנמצא
הפרוץ מרובה על העמוד
לפיכך אסור הא זה כמו
זה או אפי' הפרוץ מרובה
על העמוד כיון שהפרוץ
אינו ג' טפחים אלא פחות
מותר. ומציעתא דקתני
צריך שלא יהא בין זה
לזה כמלאו מוקים לה
כמלאו נכנס ויוצא שהוא
יותר כמטע הא זה כמו
זה מותר משום הכי לא
מערב. ותני להו ברישא
אפילו פרוץ מרובה על
העמוד שרי ומציעתא אי
הו פרוץ מרובה אסור.
אלא לרב הונא בריה
דרב יהושע דלא שנוא
ג' ולא שנוא פחות מ"ג
פרוץ כעמוד אסור
ליעריבנהו וליתנהו כל
שהן פחות משלשה
ושלשה צריך שלא
יהא

לאין זה סוגיית הש"ס דמשני במעדיף ואינו חושש על קושייתו ועוד
קשה לפי דבריהם אם היו נמוזין שתי נותני ערב ואיכא ספק כשר
טפי וצפ"ק דסוכה (ד' ט:): מן גבי העושה סוכתו תחת האילן אם היה
הסיוך הרצח מהן או שאלקן כשירה ומוקי לה צמחא כשצטון ופ"ה

שם כשעירבן ואין יוכר אחיה פסול
ואיזהו כשר ועוד לדוחק הוא דלמוראי
מסקי אליבא דמ"ד פרוץ כעמוד
אסור ללא קי"ל הכי" ועוד ללא
פרוץ כעמוד כי מוקי נמי ציזא
ונכנס גבי שירא והא אפשר לנמס
והתם ליכא לשנוי לרצח כי הכא
והתם לנכנסת ר"ח גריסא והא לי
אפשר לנמס סתמוס כל האורי
ונמלא שאין הכשר מרובה על האורי
ועל הפסול או אפי' כמורה ופרוץ
לכולי עלמא ומשני ר' אחי במעדיף
שנדלחי יתמוס כל האורי ורצח אמר
אפי' תימא שאינו מעדיף אם היו
האורי רצח וזו נסתם כל
האורי רצח לכן לפרש דלוחק כענין
זה אהני לרצח ולא במעדיף דגזר
דילמא לא יעדיף דכלל הספרים גרסי'
צפ"ק דסוכה (ד' ט:): רצח אמר אפי'
תימא צשאינו מעדיף:

מארבעה עד עשר גרסי' ולא
גרסינן עד ארבע
אמות: **אימא** סיפא ב"ש שהוא
שלשה ומ"ג ועד ד' כו'. סיפא גופא
היה יכול להקשות ללא תמיא כרצנ
דקתאמר הש"ס מללא תמיר עומד
שלשה כנגדו וכרצנ"ג נמי לא תמיא
מדקתאמר ונ"ך שלא יהא בין זה לזה
כמלאו ולרצנ"ג אפי' יותר ממלאו אין
צדק כלום כיון דליכא ד' ללכד דמי
אלא כן דך הש"ס שמתחיל קושיא
מרישא כשיכול וכה"ג איכא פ' כירה
(ד' ט:): גבי תמין שהתמוס צשנת":

והלכתא
דתנא רישא פרוץ מרובה על העמוד תנא
רישא לרב הונא בריה דרב יהושע לא קשיא איירי דבעי למיתני סיפא
עומד מרובה על הפרוץ תנא רישא פרוץ מרובה על העמוד בשלמא
לרב פפא משום הכי לא עריב להו ותני להו אלא לרב הונא בריה דרב
יהושע ליעריבנהו וליתנהו כל שהוא פחות משלשה ושלשה צריך שלא יהא
בין זה לזה שלשה משום דלא דמו פסולא דרישא לפסולא דסיפא פסולא דרישא
כדי שלא יודק הגדי בבת אחת פסולא דסיפא שלא יהא פרוץ כעמוד
פחות משלשה מני רבנן היא דאמרי"ו פחות משלשה אמרינן לבוד שלשה
לא אמרינן לבוד אימא סיפא כל שהוא משלשה ומשלשה ועד ארבעה

אתאן
מעשר אמות מותר. לזורת הפתח מהניא ככלאם אף ליתר מעשר": מאי מלאו נכנס ויוצא. והכי משמע צרימא כל שהוא ג' ומג' ועד
ד' נריך שלא יהא בין זה לזה מילואו נכנס ויוצא שלא יהא פרוץ כעמוד נכנס ויוצא לזהו ליה פרוץ מרובה ואם היה פרוץ מרובה
על העמוד אף כנגד העמוד אסור הואיל והסוף דבר שאינו תשוב שאין צו רחב ד': איירי דתנא רישא פרוץ מרובה על העמוד.
אסור ללא סגי' ללא קתני לה לגלוי' אמלאו ללאו מלומס קאמר דקמ"ל הא כעמוד מותר אף כנגד הפרוץ: תנא סיפא עומד מרובה
על הפרוץ. אע"ג ללא אינטרין ליה דהא מנופה שמעת מינה דאפי' יש עומד כפרוץ שרי מדמנא ליה שלא יהא פרוץ כעמוד
ותרלין לה נכנס ויוצא הא צנמנא שרי וכו"ש עומד מרובה על הפרוץ אללא משום רישא תנא סיפא ולא משום למידק מינה הא
כפרוץ אסור: רישא לרב הונא לא קשיא איירי דבעי למיתני סיפא עומד מרובה על הפרוץ. מותר ללא סגי' ללא קתני לה דקמ"ל
הא כפרוץ אסור: תני נמי רישא פרוץ מרובה על העמוד. אע"ג ללא אינטרין דהא אפי' כעמוד נמי אסור: בשלמא לרב פפא. לאמר
פרוץ כעמוד מותר: משום הכי לא עריב. ג' צדדי פחות מג' ולמיתני כל שהוא פחות מג' וג' נריך שלא יהא בין זה לזה ג' ללא מלי
נריך שלא יהא בין זה לזה ג' דכיון דעומד ג' לא איכפת לן אי פרוץ נמי ג' דהא פרוץ כעמוד מותר ומשום הכי אפסקיה לאתנייה גבי
פחות מג' ולמיתני ציה כמלאו ליהויה משמע נכנס ויוצא: א"א לרב הונא. לאמר פרוץ כעמוד אסור אפי' כנגד העמוד": ליעריב. ג' צדדי
פחות מג' ולמיתני נריך שלא יהא בין זה לזה ג' טפחים: משום ד"א דמי. פסולא פחות מג' לפסולא דג' דפסולא פחות מג' לא יהא
מני למיתני צפרוץ מרובה על העמוד דכל כמה דהא פרוץ ג' אע"ג דעומד עמוס ופחות משלשה כשר וממי מטע פרוץ שלשה לאשמעי
דכתיבי מקרי פרוץ משום זיקוק גדי: פפולא דסיפא. היכא דעומד ג' לא מפסיל משום ליקור גדי דלא הוה עומד מרובה לא הוה
חיישין לגדי אללא משום מאי מפסיל צפרוץ ג' משום דהו פרוץ כעמוד ותנא לאגמנא מדות דמחיה קאמי ומכי מני למדושי טעמא
ולמיתנייה צפסולא אחרינא תנייה: פחות מג' מני רבנן היא. מדקא מפליג בין פחות מג' לג' ש"מ רצנן היא דמפלגי נמי בין
פחות מג' לג': אימא סיפא ב"ש שהוא ג' ומג' ועד ד'. מדקא מפליג בין פחות מג' לד' דקאמר פחות מג' אם פרוץ יתר עליו
אף כנגד העמוד אסור וד' גופיה קתני סיפא דמתיר כנגדו ואף על גב דפרוץ יתר עליו ש"מ רצנן שמעון פן גמליאל היא:

עביפין. כר שתתח אורף הגמל כדמתרגמינן (בראשית לה) צכר הגמל
צביטא דגמלא: ש"יפין. משואות: קולחות. קלחי ירקות: נמצאת
אתה אומר בו. רישא צמס' כלאים (פ"ד משנה ד) תנין לה: ב"ש
שדוא פחות מג'. כל גדר העשוי צקנים עומדין פחות מרובע ג':
צריך שלא יהא בין זה לזה ג' כדי שלא
יודק הגדי בבת ראש. כלומר להדיא
גלל עכוז דקיקרת גדי מצטל לה
מתורת לצוד ואם אין בין זה לזה ג'
אפי' פרוץ מרובה על העמוד כגון
קנים של צ' אלצעות וריוח צ' טפחים
בין זה לזה כשר לכל ריוח פחות
מג' אמרי' לצוד וכו' והוה עומד:
ומג' ועד ד' ולא ד' ככלל: צריך
שלא יהא בין זה לזה כמלאו. וכל
כנגד העמוד וזהו הדין מן
נמסכה כלאים (פ"ד)
ריוח שלשה כיון דעומד רצה עליו
ליכא למימר אחי אירא דהאי גיסא
דהאי גיסא ומצטל ליה והוה ליה
פתיס: ואם היה פרוץ בו. לקמן
מתוך לה"א אם היה פרוץ כעמוד
הוה ליה למיתני: אף כנגד העמוד
אסור. לזרוע ללא אלס עומד דפחות
מג' למימתי כנגדו היכא דפרוץ רצה
עליו: ועד עשר. ועשר ככלל אללא
יותר מ"י כגון עומד י"ב או ט"ו לא
מני למיתני"ו שיעור פירצתו צמלאו
דאפי' ציר ממלאו דליכא פירצה
יותר מעשרה"א) מיתסר כולו כדתי
סיפא: כנגד העמוד מותר. הואיל
והיקף חסוד הוא והה"א אם היה
פרוץ מרובה ולקמן מתוך לה. הכי
כאן שלש מדות צמדה ראשונה דקנים
פחותים מג' לא קפדין אמלאו כיון
דמלאו לא הוה פירצה שלשה ואפי'
איתר ממלאו לא קפדין עד דליכא
פירצה שלשה וצמדה שניה קפדין
אמלאו דהא איכא שיעור פירצה
למיהו קריי אורי ואחי אורי המרובה
ומצטל לעומד דאפי' כנגדו אינו
מותר וצמדה שלישית דליכא עומד
חסוד אורי לא מצטל לה לגמרי
ומותר מיהא כנגדה: ואם היה עומד
מרובה בו. אכולה קאי ואפי'
אעומד מג' ועד ד' דהא קתני צה
נמי נריך שלא יהא בין זה לזה כמלאו
הא ציר ממלאו אפי' נפרצה ביותר
מעשר אסור. אפי' כולו עומד: הו
שם קנים הדוקרנין. משפוס דקרק
נעוין צאדק ועשה להן פאה קלועה
מלמעלה מזה לזה: אפי' ביותר

בעביטין בשליפין בקנים בקולחות ממלמלין
בתוכה ובלכד שלא יהא בין גמול לגמול כמלאו
גמול ובין אוכף לאוכף כמלאו אוכף ובין עביט
לעביט כמלאו עביט הכא נמי כשנכנס ויוצא
תא שמוע"ו נמצאת אתה אומר שלש מדות
במחיצות" כל שהוא פחות משלשה צריך
שלא יהא בין זה לזה שלשה" כדי שלא יודק
הגדי בבת ראש" כל שהוא ג' ומג' עד ד' צריך
שלא יהא בין זה לזה כמלאו כדי שלא יהא
פרוץ כעמוד ואם היה פרוץ מרובה על העמוד
אף כנגד העמוד אסור כל שהוא ד' ומארבעה
עד עשר אמות צריך שלא יהא בין זה לזה
כמלאו שלא יהא פרוץ כעמוד ואם היה
פרוץ כעמוד כנגד העמוד מותר כנגד הפרוץ
אסור ואם היה עומד מרובה על הפרוץ אף
כנגד הפרוץ מותר נפרצה ביותר מעשר
אסור" היו שם קנים הדוקרנים ועושה להן
פיאה מלמעלה אפילו ביותר מעשר מותר
קתני מיהת רישא מג' ועד ד' ובלכד שלא
יהא בין זה לזה כמלאו תיובתא דרב פפא
אמר ד"ך רב פפא מאי מלאו" נכנס ויוצא הכי
נמי מסתברא מדקתני אם היה פרוץ מרובה
על העמוד אף כנגד העמוד אסור הא כעמוד
מותר שמע מינה לימא תיהו תיובתיה דר"ה
בריה דרב יהושע אמר לך וליטעמך אימא
סיפא אם היה עומד מרובה על הפרוץ אף
כנגד הפרוץ מותר הא כפרוץ אסור סיפא
קשיא לרב פפא רישא קשיא לר"ה בריה
דרב יהושע סיפא לרב פפא לא קשיא" איירי

דחנא רישא פרוץ מרובה על העמוד תנא
רישא לרב הונא בריה דרב יהושע לא קשיא איירי דבעי למיתני סיפא
עומד מרובה על הפרוץ תנא רישא פרוץ מרובה על העמוד בשלמא
לרב פפא משום הכי לא עריב להו ותני להו אלא לרב הונא בריה דרב
יהושע ליעריבנהו וליתנהו כל שהוא פחות משלשה ושלשה צריך שלא יהא
בין זה לזה שלשה משום דלא דמו פסולא דרישא לפסולא דסיפא פסולא דרישא
כדי שלא יודק הגדי בבת אחת פסולא דסיפא שלא יהא פרוץ כעמוד
פחות משלשה מני רבנן היא דאמרי"ו פחות משלשה אמרינן לבוד שלשה
לא אמרינן לבוד אימא סיפא כל שהוא משלשה ומשלשה ועד ארבעה

ד' נריך שלא יהא בין זה לזה מילואו נכנס ויוצא שלא יהא פרוץ כעמוד נכנס ויוצא לזהו ליה פרוץ מרובה ואם היה פרוץ מרובה
על העמוד אף כנגד העמוד אסור הואיל והסוף דבר שאינו תשוב שאין צו רחב ד': איירי דתנא רישא פרוץ מרובה על העמוד.
אסור ללא סגי' ללא קתני לה לגלוי' אמלאו ללאו מלומס קאמר דקמ"ל הא כעמוד מותר אף כנגד הפרוץ: תנא סיפא עומד מרובה
על הפרוץ. אע"ג ללא אינטרין ליה דהא מנופה שמעת מינה דאפי' יש עומד כפרוץ שרי מדמנא ליה שלא יהא פרוץ כעמוד
ותרלין לה נכנס ויוצא הא צנמנא שרי וכו"ש עומד מרובה על הפרוץ אללא משום רישא תנא סיפא ולא משום למידק מינה הא
כפרוץ אסור: רישא לרב הונא לא קשיא איירי דבעי למיתני סיפא עומד מרובה על הפרוץ. מותר ללא סגי' ללא קתני לה דקמ"ל
הא כפרוץ אסור: תני נמי רישא פרוץ מרובה על העמוד. אע"ג ללא אינטרין דהא אפי' כעמוד נמי אסור: בשלמא לרב פפא. לאמר
פרוץ כעמוד מותר: משום הכי לא עריב. ג' צדדי פחות מג' ולמיתני כל שהוא פחות מג' וג' נריך שלא יהא בין זה לזה ג' ללא מלי
נריך שלא יהא בין זה לזה ג' דכיון דעומד ג' לא איכפת לן אי פרוץ נמי ג' דהא פרוץ כעמוד מותר ומשום הכי אפסקיה לאתנייה גבי
פחות מג' ולמיתני ציה כמלאו ליהויה משמע נכנס ויוצא: א"א לרב הונא. לאמר פרוץ כעמוד אסור אפי' כנגד העמוד": ליעריב. ג' צדדי
פחות מג' ולמיתני נריך שלא יהא בין זה לזה ג' טפחים: משום ד"א דמי. פסולא פחות מג' לפסולא דג' דפסולא פחות מג' לא יהא
מני למיתני צפרוץ מרובה על העמוד דכל כמה דהא פרוץ ג' אע"ג דעומד עמוס ופחות משלשה כשר וממי מטע פרוץ שלשה לאשמעי
דכתיבי מקרי פרוץ משום זיקוק גדי: פפולא דסיפא. היכא דעומד ג' לא מפסיל משום ליקור גדי דלא הוה עומד מרובה לא הוה
חיישין לגדי אללא משום מאי מפסיל צפרוץ ג' משום דהו פרוץ כעמוד ותנא לאגמנא מדות דמחיה קאמי ומכי מני למדושי טעמא
ולמיתנייה צפסולא אחרינא תנייה: פחות מג' מני רבנן היא. מדקא מפליג בין פחות מג' לג' ש"מ רצנן היא דמפלגי נמי בין
פחות מג' לג': אימא סיפא ב"ש שהוא ג' ומג' ועד ד'. מדקא מפליג בין פחות מג' לד' דקאמר פחות מג' אם פרוץ יתר עליו
אף כנגד העמוד אסור וד' גופיה קתני סיפא דמתיר כנגדו ואף על גב דפרוץ יתר עליו ש"מ רצנן שמעון פן גמליאל היא:

(א) מוספתא דכלאים פ"ד,
(ב) סוכה דף ד' א' (א' ושלל)
יא: מוספתא דכלאים
פ"ד, (ד) [שנת ל' וצ"י],
(ה) [לקמן ע"ג:] (ו) י"ג
לעיל י"א: (ז) ע"י לקמן
ע"ב בסוף הסוגיא,
(ח) [ענין תוס' שנת ל' ו:
ד"ה אלף פנין].

תוספות ישנים

(א) ולי נראה ללא מיתסר
אלא כנגד הפירצה כיון
דהו עומד חסוד כמו
צפרוץ מרובה ללא מיתסר
כנגד העמוד וזהו הדין מן
נמסכה כלאים (פ"ד)
מ"ד גרר שנתך ע"י
אמה הכי הוה כפתח יתר
מתוך כנגד הפירצה אסור:

רב נסים גאון

מני רבנן היא דאמרו
פחות מג' הפירצה כיון
לבוד. אתאן לרשב"ג
דאמר פחות מ"ד
אמרו. לבוד. והוליקת
רבנן ורשב"ג בון
הברייתא
בתהלת הפיק (דף ט)
היתה קורתו משוכה או
תליה פחות מג' אי"צ
קודה אחת:

ליקוטי רש"י

יודק. חזקק (ע"י ניה
יה: בבת ראש. כהלא
אמרי' וסוכה ד' ט:).

הנהגות וצינונים

(א) בכתי' בבת אחת
(ב) הילן בסוף
העמוד: (ג) בכתי' ובכל
הדפוס' מאי מלאו:
מלאו נכנס ויוצא:
(ד) בכתי' ובדפוס' נוסף
דהא אם היה:
(ה) בכתי' ודפוס'
למיתני שיעור: (ו) ציל'
יותר מעשר (בדפוס')
(ז) [אפילו כנגד
העמוד] ליתא בכתי'
ובדפוס':

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

קד אב גמ"י פט"ו מ"ל
שם לא יח סמך עשין
טו ט"ז א"ח כ"י סכס
ס"ה:
קד ד ה מ"י סס ט"ל יג
ומגן סס ט"ו ט"ז
א"ח כ"י סס ספק ח:

גליון הש"ס

גמ' אמר אב"י
מדרש"א ענין זה
צ"ק דף ע"ג:

רבינו חננאל

יהו בן זה ליה כמילואו.
(רומנין) (ושנינין) ירשא
קתני פחות מג' תורת
לבוזין סיפא דקתני כל
שהוא ארבעה ומארכה
ועד ארבעה אמות ועד
עשר תורת מחיצה משום
הכי לא מהני ליה. תיש
דפחות הללו שריבה
בהן פתחין וחלונות
כשרין ובלבד שיהא עומד
מרובה על הפרוץ.
תיובתא דרב פפא
תיובתא והלכתא כרב
פפא דפרוץ כעומד מותר
משום דרייקא מתני'
כוותה דרייקא לא יתא
פחות תיורת על הבנין.
א תיורת הוא דאסרי הא
כבנין שרי ואף על גב
דסלקא תיובתא: מתני'
מוקיפין שלשה חבלים
וכו'. ובעי רב הונאה
עומד מרובה על הפרוץ
בשתי ודאי הוא עומד
בערב מאי כגון דאית
מחצלת בניה ומשהו
וחקק בה שלשה ושבק
בה ד' מלמעלה ומשהו
מלמטה וג' באמצע
ולא אפשיט. ואיתני
למיפשתא מהא. תיש
שנוה חבלים עוביין
יתר על טפח כדי שיהא
הכל י' טפחים כו' רב אשי
אמר מחיצה תלויה
איבעיא ליה ופושטא אלא
מחיצה תלויה מתחת אלא
במים קל הוא שהקלו
חכמים במים. מקיפין
בקנים ובלבד שלא יהא
בין קנה לחביו ג'
טפחים כשיירא דברו
דברו י' יהודה. ואקשנין
בשיירא אין ביחוד לא
והתניא ר' יהודה אומר
במחיצות לא התירו
ליחיד אלא בית סאתים
שתי ע' אמה ושתיים על
ש' אמה ושתיים. הנה ד'
זה של מחיצות אפי'
ליחוד. ופרקי' מתני'
לקתני בשיירא ולא
ליחוד ליתן להן כל
צרכן. פי' קסבר ר'
יהודה לשיירא נותנין לה
כל צרכה אבל ליחוד אין
נותנין לו אלא בית סאתים
בלבד וכרב ביבי דאמר
(בבא) (אחא) דתני כל
מחיצה שאינה של שתי
ע"כ ערב אינה מחיצה
דבר ר' יוסי בר' איני
והא תניא אחרי יחיד ואחר
שיירא בחבלים. ומה בין
יחיד לשיירא יחיד נותנין
לו בית סאתים שנים
נותנין להם בית סאתים
שלשה נעשו שיירא
ונותנין להם בית שש
דבר ר' יוסי בר' יהודה
והכ"א אחד יחיד ואחר
שיירא נותנין להם כל
צרכן ובלבד שלא יהא
בית סאתים פניו הנה ר'
יוסי בר' יהודה מחר
במחיצה אפי' שאינה
של שתי ושל ערב.
והריק רב ביבי אי ערב
שתי בלא ערב או ערב
בלא שתי היא מחיצה
מיהו אין נותנין לשיירא
כל צרכה עד שתהא
מחיצה עשויה שתי

והלכתא רב פפא. אין למנוה דהכל ק"ל פרוץ כעומד
מותר ופפ"ב דהולין (ד' עג) מסיק לכ"ע מחלצה
על מחלצה אינו כרוב ומיימי עלה הסיח דלמור והכל לא מיימי
לה ושמה יש חלקן בין מחיצות לאיסור וטומאה:

אי מוקי י"ה בי מיעיני הוה י"ה
עומד מרובה על הפרוץ מבי
רוחות. ולא הוה ליה עומד משום
דלמי אירא דהאי גיסא ודהאי גיסא
ומנטל ליה לעילאי וקסה להסר
מקולי דלכמי נעמד פחות מג'
וחבל משהו ופחות מג' וחלי ופסל
משהו ופחות מג' וחבל חלי טפח
ומשהו ולמה לי עובי יתר על טפח
ושמה צענין זה אחי למיעיני:
ע"כ

למשה הוה ליה כמחיצה שהגדיים בוקעין בה לא אמרו לבוד תא שמע
דפנות הללו שרובן פתחים וחלונות מותר ובלבד שיהא עומד מרובה
על הפרוץ שרובן סלקא דעתך אלא שריבה בהן פתחים וחלונות מותר
ובלבד שיהא עומד מרובה על הפרוץ הא כפרוץ אסור תיובתא דרב פפא
תיובתא והילכתא כוותיה דרב פפא תיובתא והילכתא אין משום דרייקא
מתני' כוותיה דתנין לא יהיו פרצות יתירות על הבנין הא כבנין מותר:
מתני' מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה וזה למעלה מזה ובלבד שלא
יהו ב' בין חבל לחבירו שלשה טפחים שיעור חבלים ועוביין יתר על טפח
כדי שיהא הכל עשרה טפחים מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה
לחבירו שלשה טפחים כשיירא דברו דברי ר' יהודה וחכמים אומרים לא
דברו בשיירא אלא בהווה כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה
מחיצה דברי רבי יוסי בר' יהודה וחכמים אומרים אחד משני דברים:
גמ' אמר רב המנונא אמר רב הרי אמרו עומד מרובה על הפרוץ בשתי
הוי עומד בעי רב המנונא בערב מאי אמר אב"י תא שמע שיעור חבלים
ועוביין יתר על טפח שיהו הכל עשרה טפחים ואי איתא למה לי יתר על טפח
ליעביד פחות משלשה וחבל משהו ופחות משלשה וחבל משהו ופחות
מארבעה וחבל משהו ותיסברא האי פחות מארבעה היכא מוקים ליה אי
מוקים ליה תתאי הוה ליה כמחיצה שהגדיים בוקעין בה אי מוקים ליה
עיראי אתי אירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה אי מוקים ליה
במיעיני הוה ליה עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות שמעת מינה
עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות הוי עומד אלא רב המנונא הכי קא
מיעביא ליה כגון דאיתני מחצלת דהוי ז' ומשהו וחקק בה ג' ושבק בה ד'
ומשהו ואוקמיה בפחות מג' רב אשי אמר מחיצה תלויה איבעיא ליה כדבעא
מינה רבי מבלא מרב מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה א"ל אין מחיצה
תלויה מתרת אלא במים קל הוא שהקלו חכמים במים: מקיפין בקנים
וכו': בשיירא אין ביחוד לא והתניא ר' יהודה אומר כל מחיצות שבת לא
התירו ליחיד יותר מבית סאתים כדאמר רב נחמן ואיתומא רב ביבי בר
אב"י לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן ה"נ ליתן להן כל צרכן היכא איתמר
דרב נחמן ואיתומא רב ביבי בר אב"י אהא דתנין כל מחיצה שאינה של שתי
וערב אינה מחיצה דברי ר' יוסי בר' יהודה ומו א"ר יוסי בר' יהודה הכי והתניא
אחד יחיד ואחד שיירא לחבלים ומה בין יחיד לשיירא יחיד נותנין לו בית
סאתים שנים נותנין להם בית סאתים ג' נעשו שיירא ונותנין להן בית שש
דברי ר' יוסי ברבי יהודה וחכמים אומרים אחד יחיד ואחד שיירא נותנין להן
כל צרכן ובלבד שלא יהא בית סאתים פניו אמר רב נחמן ואיתומא רב
ביבי בר אב"י לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן: דרש רב נחמן
משום רבינו שמואל יחיד נותנין לו בית סאתים ב' נותנין להן בית
סאתים ג' נעשו שיירא ונותנין להן בית שש שבקת רבנן ועבדת כר'
יוסי ברבי יהודה הדר אוקים רב נחמן אמורא עליה ודרש ר' דברים שאמרת
לפניכם טעות הן בידי ברם כך אמרו יחיד נותנין לו בית סאתים
שנים נותנין להן בית סאתים שלשה נעשו שיירא ונותנין להן כל צרכן

אתאן ארשב"ג וכו'. כלומר עד ד' ולא ד' כלל דהא תנא צ"ל
אחרימי כל סהול ד' ומג' עד י' אמות אתקן לרשב"ג דקא מפליג נמי
בין פחות מג' לר' יוסי ברבי יהודה ור' יוסי ברבי יהודה. אמר
ועד ד' צמיתה היכי מפליג ד' מג' דקמי עד ולא עד בכלל דתני
סיפא כל סהול ד' כו' היכי ה"ל לרבנן ג'
וד' מד סהול: הני מילי ל' פ' ע"ה.
קורה: מתני' מקיפין ג' חבלים.
לשיירא שמתה צמיתה קאי: זה
ל' פ' ע"ה מזה. על גבי יתדות סביב
מן הסחמון לקרקע פחות מג' והוי
כולו עומד דלכבוד דמי וממנו לאמנעי
פחות מג' הרי ששה עומד פחות ב'
משהוין צמתי האירין ומלאמנעי לעליון
פחות משלשה הרי שלשה אירין
משעה עומד פחות שלשה משהוין:
שיעור עובי החבלים יותר על טפח.
שלשה משהוין כדי שיהו הכל עשרה
טפחים: ומקיפין בקנים. ועליוס
ועומדים זו היא מחיצה של שתי אצל
של חבלים היא מחיצה של ערב:
בשיירא דברו. הקילו אלנן שאין
לריקין אלנן או שמי או ערב. שמי כגון
קנים ערב כגון חבלים אצל ליחיד לא
הקילו עד שיהא צה שמי וערב: ב'
מחיצה שאינה כו'. רבי יוסי פליג
עליה דלצוה דמתני' וקאמר דלפילו
לשיירא צענין שמי וערב: אחד
משני דברים. או שמי או ערב:
גמ' הרי אמרו עומד מרובה על
הפרוץ בשתי הוי עומד. אפי' דליכא
פלות דמתן לעיל' ולא יהו פלות
יתרות על הצנין וסמך כלי צמיה
של שמי הוא עומד על גבי קרקע:
בערב מאי. מחצלת דמתני' לנכא
למילף הכשירא דהתם כולו עומד הוא
דלכבוד דמי: לעיבוד. אירי האחד
פחות משלשה וחבל משהו וכן שני
דמי לכו ששה עומד והאיר השלישי
פחות מארבעה וחבל משהו ומתכשר
פירלת ה' צעומד של ששה: שהגדיים
בוקעין בה. ואפילו למעלה ממנו
עומד י' טפחים שלמין הא קיימא לן
מחיצה תלויה אינה מתרת: עיראי.
באיר השלישי שהוא עליון: אתי
אירא. דמן הסחל ולרקיע: ודהאי
גיפא. שממנו ולאמנעי דהוי נמי
אירי כיון דהוי יומר משלשה ומנטל
ליה לחבל ואין כאן אלנן ו'
סחמון: ואי מוקי י"ה באמצעי.
אין עומד מרובה על הפרוץ
אלא אם כן מתקן שמי רוחות
לצטלו: א"א. כיון דלא משכמת
לה רב המנונא הכי קמיבעיא
ליה: ושבק בה ד'. שלמין למעלה
ומשהו למטה: ואוקמיה. לכה גיסא
דמשהו צמחות מג' סמוך לקרקע
דהשתא הוה ליה עומד מרובה על
הפרוץ מרות אחת ואירא דהאי גיסא
ודהאי גיסא נמי לנכא למימר הואיל
ועומד מרובה על האיר דלמחיה
מנייה: מחיצה תלויה מיבעיא ליה.
מחצלת עשרה שהגדיה מן הקרקע
רישא

(א) [נפול דף ע. וס"ג].
(ב) [נפול דף: ג] [לפול
דף: ג] [נפול דף: וס"ג].
(ס) שבת קא. (י) שבת קא.
לפול יב. ולקמן מה. ס"ה:
(ז) ותיס' לקמן ד"ה.
אפילו. (ח) [שבת סג].
(ט) דף ט"ו. (י) נפול
לפול דף ע"ג. וס"ג ד"ה
ואגנטיס].

הגהות מהר"ב ברשבורג

אן גמ' וכו' ארשב"ג
אמר רבי אב"י הני מילי
ל' פ' ע"ה. ע"י רשב"א
לישני מלי דקסה מלגלי
דף ע"ג. וכו' ק:

ליקוטי רש"י

שרובן סלקא דעתך.
אמר רבי אב"י הני מילי
ל' פ' ע"ה. ע"י רשב"א
לישני מלי דקסה מלגלי
דף ע"ג. וכו' ק:
שרובן סלקא דעתך.
אמר רבי אב"י הני מילי
ל' פ' ע"ה. ע"י רשב"א
לישני מלי דקסה מלגלי
דף ע"ג. וכו' ק:
שרובן סלקא דעתך.
אמר רבי אב"י הני מילי
ל' פ' ע"ה. ע"י רשב"א
לישני מלי דקסה מלגלי
דף ע"ג. וכו' ק:

הגהות וצינונים

אן בכתי' ודפרי' בין
דהויא כמחיצה וכו'
לא אמרין: (ב) צ"ל
שלא יהא בכתי' ודפרי'
ובמשניות ובלב
הראשונים: (ג) [נפול
ועוביין וכן איתא במשנה
במשניות וברושלמי
וברי' (גליון):
[ד] תיבת "אמר רבי" צ"ע
דמה חידוש רב בזה חלא
מחצלת היא דבשתי
מנהי כפי רש"י
והאיבעיא רב המנונא
גופיה הוא דקא בעי
(מראה אש ועוד),
ובאמת בכתי' ובלב
הדפרי' ליתא "אמר רב"
ואינו יודע מי הנינוס
בפרסום שאח"כ וכן
ליתא בראש"ש ובראשונים
וקולו דברי רב המנונא
הם (דקס'): (ס) בכתי'
בית שש סאתין: (ז) צ"ע
הג הבית על הריון
משנה משום רבינו ומנו
שמאל, ותימא שלא
הגיה כן בש"ס (ממ"ג),
ועי' כתי' ברכות לח
ע"ב. (ובכתי' ודפרי'
משום רבינו שמאל
אמר: (ח) בכתי'
דפרי' ליתא כמאן עד
תיבת "עד" וי' אמות
אתאן לרשב"ג ור"א
ע"פ הדיבור "אימא
והניסח הוא
רש"י:
רש"י הוא דקא מפליג
נמי וכו': (ט) צ"ל הוי'
וכל הדפרי',
וכי' תוסה כמני בכתי'
וברפ"י. ועי' רשב"א
ברבי' א"ל: (י) צ"ל אי
מבטל עומד לפרוץ
(כתי' ודפרי'), ובכמה
דפרי' הנוסח אי מבטל
לעומד פרוץ שמחצתו
(ועי' דקס'): ועי' תוס'
הראש"ש

